

bij Open Deur 2, februari 2022

In gesprek over 'Stilteplekken'

Stilte, zo stelt Wikipedia, is de ervaring van geen enkel geluid, of de ervaring van zo weinig geluid dat het als volledig natuurlijk en rustgevend wordt beschouwd. Stilte kan echter ook als beklemmend of bedreigend worden ervaren. De ervaring van 'geen geluid' betekent niet dat er geen geluid aanwezig is.

Op sommige plekken is de stilte makkelijker te vinden dan op andere plekken. We gaan erover in gesprek.

Om te beginnen

In dit nummer van *Open Deur* over stilteplekken is het wellicht mooi om met een stukje verstilling te beginnen. Veel mensen ervaren verstilling bij de liederen van Taizé. Luister daarom met elkaar als begin een lied van Taizé, bijvoorbeeld het lied Mijn God: mijn vreugde en mijn leven.

- Welke woorden, gedachten, gevoelens en emoties komen bij u naar boven bij dit onderwerp van *Open Deur*? Schrijf ze gezamenlijk op als een woordweb.
- Wat is stilte volgens u?
- Wat is voor u een fijne stilte? En wat is geen fijne stilte?

Willem van Reijendam schrijft in zijn column op pag. 13: *Stilte is een toestand die eigenlijk helemaal geen gezelschap verdraagt, hooguit van een gelijkgestemde.*

- Bent u het daarmee eens?
- Is stilte volgens u hetzelfde als rust? Verklaar u nader.
- Zoekt u wel eens bewust de stilte op? Hoe doet u dat?

- In de afgelopen twee jaar was het door het coronavirus op sommige plekken stiller dan anders. Hoe hebt u dat ervaren?

Goede stilteplekken

Een voorbeeld van een stilteplek is een klooster.

- Bent u wel eens in een klooster geweest? Zo ja, wat deed u daar, hoe ervoer u de stilte, wat deed dat met u?
- Ervaart u de kerk als een stilteplek? Waarom wel/niet?
- Wat maakt volgens u een plek tot een stilteplek? Welke randvoorwaarden zijn daarvoor nodig?
- Welke fijne stilteplekken kent u?

Voor veel mensen is de natuur een fijne stilteplek.

- Wat voor stuk natuur spreekt u aan?
- Bent u vaak op zoek naar (een) stilte(plek) of houdt u er eigenlijk niet zo van?

In dit nummer van *Open Deur* vertelt een aantal mensen wat hun stilteplek is (pag. 4).

- Wat is uw stilteplek? Kunt u iets vertellen over die plek (waar is het, hoe ziet het eruit) en over de manier hoe u daar de stilte vindt? Wat doet u om de stilte te vinden en wat gebeurt er in die stilte? Neem als groep de tijd voor deze gespreksvraag.
- Mogelijk hebt u geen stilteplek. Wilt u vertellen waarom niet? Heeft u er bijvoorbeeld geen behoefte aan of kunt u er geen vinden?
- Moet het volgens u per se daadwerkelijk stil zijn bij een stilteplek?
- Kun je een stilteplek in jezelf creëren? Ga er samen over in gesprek.
- Overkomt het u weleens dat u naar een stilteplek gaat, maar toch de stilte niet vindt/ervaart, dat het juist beklemmend werkt? Wilt u er iets over vertellen? Hebt u een idee hoe dat komt?

Geloof en de stilte

Veel mensen ervaren God of hun geloof het sterkst in de stilte.

- Hoe is dat voor u? Hoe kun je volgens u goed verbinding maken met God in de stilte?

Stephan de Jong schrijft op pag. 12: *Evenals de bergen vormt de woestijn een plek om dicht bij God te zijn.*

- Wat zijn voor u goede plekken om dicht bij God te zijn? Hebt u daar stilte bij nodig of juist niet?
- In veel kerkdiensten is ruimte voor een stil gebed. Hoe ervaart u deze momenten en hoe vult u deze meestal in?

Wil Derkse schrijft op pag. 9: *Stilte betekent niet dat we ons steriel afsluiten van ieder geluid, maar dat we ons open kunnen stellen voor wat zich in onze ziel aandient.*

- Hoe doet u dat, u openstellen voor wat zich in uw ziel aandient? Wat hebt u daarvoor nodig?
- Hebt u weleens momenten in uw leven (gehad) dat God 'stil' was, een periode dat u God niet ervoer? Als u dat herkent, wilt u daar dan wat over vertellen?
- Bent u ook weer uit zo'n periode gekomen? Zo ja, hoe?
- Wat betekent het volgens u als het 'stil is van boven', als je God niet ervaart?

De Bijbel en de stilte

- Welke bijbelverhalen komen er bij u boven wanneer u denkt aan stilteplekken?
- Welk bijbelverhaal spreekt u in het bijzonder aan wanneer het gaat om stilte? Kunt u vertellen waarom?
- Welk bijbelverhaal over stilte spreekt u minder aan? Waarom?

Lees met elkaar 1 Koningen 19:11-13 uit de *Bijbel in Gewone Taal*:

11De Heer zei tegen Elia: 'Kom naar buiten, ga op de berg staan om mij te ontmoeten.' Toen kwam de Heer voorbij. Het begon met een zware storm. Het waaide zo hard dat de berg begon te schudden en de rotsen openscheurden. Maar de Heer was niet in de storm.

Na de storm kwam er een aardbeving. Maar daarin was de Heer ook niet.

12Na de aardbeving kwam er een vuur, maar de Heer was ook niet in het vuur.

Na het vuur klonk er alleen het zachte suizen van de stilte.

13Toen Elia dat hoorde, deed hij zijn mantel voor zijn gezicht. Hij liep naar buiten en ging voor de opening van de grot staan. Daar hoorde hij een stem die zei: 'Waarom ben je hier, Elia?'

- Probeert u zich eens in Elia te verplaatsen. Hoe zou hij zich gevoeld hebben? Wat zou hij gedacht kunnen hebben?
- Hoe komt God hier dicht bij Elia?
- De Heer komt tot Elia in de stilte. Maar daaraan voorafgaand is er veel lawaai. Waarom zou dat zijn?
- Hoe zou dat voor Elia gevoeld hebben, de stilte na zoveel herrie?
- Hoe vindt u dat, dat God en mens elkaar niet ontmoeten in groot lawaai, maar in de stilte?
- Waarom zou God niet te vinden zijn in de storm, de aardbeving of het vuur?
- Hebt u God weleens 'ontmoet' in de stilte? Zo ja, wilt u daar iets over vertellen?

Om te doen

Sluit allemaal de ogen en wees als groep 3 minuten stil. Neem na deze 3 minuten de tijd om met elkaar te bespreken wat u ervoer tijdens de stilte. Was het prettig of juist niet, waar dacht u aan, wat kwam er in u op, wat heeft het u gebracht?

Als de groep zich ervoor leent, kunt u met elkaar een stiltewandeling maken op een gekozen datum. Stiltewandelingen zijn, zoals de naam al doet vermoeden, wandelingen waar je stil van wordt. Sommige wandelingen hebben onderweg een stiltemoment, andere zijn grotendeels in stilte. Je kunt zelf een stiltewandeling organiseren, maar ook aanhaken bij bestaande stiltewandelingen, zoals stiltewandelingen van Staatsbosbeheer, de stilte horen tijdens een stiltewandeling en deze verstilde buitenwandeling.

Ter afsluiting

Laat elke deelnemer vertellen wat het gesprek over stilteplekken hem/haar heeft gebracht heeft.

Zing of luister Opwekking 717, Stil, mijn ziel wees stil.

Anne ter Schuur, predikant te Waddinxveen

archief gesprekshandreikingen

Op open-deur.nl/gesprek vindt u alle gesprekshandreikingen bij de nummers van *Open Deur* vanaf januari 2007.